

باس شۇجى خالىقپەن ئەنە

- شىنخۇا اگەنتىتىگىنىڭ تىلشلىسلەرى ليۇ يۇيۇشان، خۇاڭ ياۋ

۱999 يىلى ۱۰ ئايدا ئىلان قىلىنغان ھەيۋەتلىك پىكتۇرا

ئالتىن كۆز ماۋسىمى، جياڭسۇدىڭ جىنىيا. گىندا كەزىندە “ەڭ كەدەي تاۋلى قىستانق” اتانغان دايچۇاڭدا مول ءونىم كورنىسى كوزگە

ۇرادى: جەم زەدەگىن كۇيلى ۇيرەكنىكىر پىسقان كۇرشى اتىزىندا ماڭ - ماڭ باسۇدا، ئورت ماۋسىمدا تۇگەلدەي جىنۇغا بولالتىن شاي، جەمسى اعاتشارى سىياقتى ەكونومىيىكالىق ورمان بەتكەيدى جابا وىكەن، مال، ۇيى قۇستارى باغمىشلىعى جىلجايىلارى ورمان ارا- سنان ەمسى - ەمسى كوزگە تۇسىدى...

“بۇل كورنىكتى تاۋلى قىستانقار باس شۇجى شى جىنيىڭنىڭ مەنى شايىتتاندردىن باس ۇسوزىن ۇرادىم ەسىمە تۇسىردەى”. 8 جىلدىڭ الدىندا باس شۇجىيەن اڭگەملەلسە- كەن شاعىن ەسكە العان جاۋ يافۇ قاڭمارىندا- عى كوز اينەگىن جوعارى كوتەرىپ قويدى، جۇزىنە شاتتىق كۇلكىسى ويناپ شعا كەلدى.

2021 - جىلدىڭ كوكەتم باسىندا، كەدەي- لمىكتەن ارىلتۇدان قامال ۇژ جوينىدەگى مەملە- كەنتىك قورىنىدىلاۋ، ماداقتاۋ - سىلاۋ ماجىلە- سىندە باس شۇجى شى جىنيىڭ جاۋ يافۇغا “كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال ۇژدىڭ مەملە- كەنتىك ۇلكىسى” مەداللىن ۇسىنغان كەزدە كۇ- لىمسەرىي تۇرىپ: “ناتىجەڭزدى بايتاق دالاعا جازدىڭىز” ، دەپ شايىتاندردى.

بىيل 81 جاستاعى جاۋ يافۇ كەزىندە جىنىجياڭ اۋىل شارۋاشلىغى علمىي زەرتتەشۋ

ورنىنىڭ باستىعى بولغان. تالاي جىلدان بەرى، جەرگىلكىتى ورنىندا ول جوينىدە “بايىمىن دەسەڭ يافۇدى زەدە، يافۇدى تاپساڭ، ۇسوز- سىز، بايىسىڭ” دەگەن ۇتامەسىل تارالىپ كەلە- دى.

2014 - جىلى قىستىڭ باسى، باس شۇجى شى جىنيىڭ جياڭسۇدا تەكسەرۋ - زەرتتەشۋ جۇرگىزگەن كەزىندە جىنىجياڭ قالاسى دانتۇ رايونى شىبە قالاشىعى شىپانىڭ قىستانعىڭ اۋىل شارۋاشلىغى باقشاسنا بارىپ تەكسەرۋ جۇرگىزىپ، وسى زامانىعى اۋىل شارۋاشلىغە- نىڭ داۋم جاعدايىن ۇعىستى، جاۋ يافۇدىڭ شارۋالارعا سىتەپ كورسەتىپ، شارۋالاردى باستاپ سىتەىپ، شارۋالاردىڭ كومەكتەسىپ ساتىپ، شارۋالاردىڭ بايۋىن جۇزەگە اسرىپ، شارۋا بۇقاراسىنىڭ قۇرمەتىنە يە بولغاندىغىن، اۋىل شارۋاشلىغى، اۋىل - قىستانق، شارۋالار قىزمەتىنىڭ ۇمال ول سىياقتى زور تويتاعى قالتە- قىسىزدىقپەن ۇزىن ارنايتىن ادامداردى قاچەت تەتەندىگىن ايتىپ قالتدى.

سول كۇنى، ەگەمشىلك بازاسىنىڭ ەسك الدىنا وسى ارادا وندىرىلگەن بۇلدىرىگەن، ماندارىن، ۇجۇزىم سىياقتىلار قويدىلى، ۇنۇسىم جانە باعا جوينىدەگى باس شۇجى شى جىنيىڭنىڭ قويغان سۇراۋى جاۋ يافۇغا تەرەڭ اسىر قالا- دىردى. “باس شۇجى 20 - عاسىردىڭ 80 - جىلدارىندا حىبەيدىڭ جىڭدىڭ اۋدانىسندا قىزمەت سىتەپ جۇرگەن كەزىندە بۇلدىرىگەن سورتىن ەنگىزگەن ۇسىن تىلگە الدى، مەن

سول كەزدەگى جاعدايدى ۇمال ۇزىم سوندا بولغانداي سەزىنىپ ۇتۇسىندىم!”.

20 - عاسىردىڭ 80 - جىلدارىندا جاۋ يافۇ جىنىجياڭ اۋىل شارۋاشلىغى علمىي زەرتتەشۋ ورنىنىڭ ۇيرىشى تويتاعى ۇبىلىم اسىرۇشلا- رىنىڭ ۇبرى رەتىندە، جاپۇنياعا وقۇعا بارعان بولاتىن. وندا مىرەندە تۇڭغىش رەت بۇلدىر- گەننىڭ ۇدامەن تاتقان، ۇبالزام جەمەستىڭ ۇدا- مى ونىڭ تاڭدايىندا قالعان بولاتىن.

“شارۋالار مىنانى ەكسە، ۇسوز جوق، اقشا تابا الادى”. وتانعا قايتقان كەزىندە، جاۋ يافۇ ۇنەمدەپ قالغان شەئەل اقشاسىنا 13 جاشك اۋىل شارۋاشلىغى جوينىدەگى كىتاپ پەن- 20 ۇتۇپ باعالى تۇركىن تۇقەيدىق بۇلدىرىگەن ماى- ساسىن ساتىپ الىپ، ونى ەگۇگە ۇيلەسەتىن جىنىجياڭنىڭ جۇيرۇڭ بايتۇ قالاشىغىنا ەكەلدى.

شارۋالار تەحنىكا بىلەسە، ول تەگىن ۇيد- رەتى؛ شارۋالاردا سەنىم بولماسا، ول بارلىغىن اقسىز ۇوز ۇستىنە الدى. ەگۇ ۇساتتى بولغان ال- ەاشقى جىلى بايتۇ قالاشىغىنىڭ بۇلدىرىگەننەن تاپقان پايداسى ۇدادىلى اۋىل شارۋاشلىغى داڭقلا- دارنىكىننەن ەكى ەسە اسىپ ۇنۇسىپ، جاۋ يافۇ اۋىل شارۋاشلىغى علمى - تەحنىكاسىن زەرتتەشۋ ورنىنىڭ زەرتتەشۋ باعدارىن باتلىدىقپەن جوعارى نەپىدىلىكتى اۋىل شارۋاشلىغىنا قاراي بۇردى.

ۇجۇزىم، وركانىيالى شادىالى، وركانىيالى كۇردىش... تالاي جىلدان بەرى، جاۋ يافۇدىڭ اۋىل شارۋاشلىغى علمىم - تەحنىكا نىسسانى قايدا جەتكىزىلسە، بايۇ تۇقىمى سول جەرگە

باي مازەۋىندى بولىپ، جالبى بارىستىق خالىق دەموكراتىياسى ۇزدىكىسىز دامىپ، كەمەلدەنىپ، سوتسىيالىستىك دەموكراتىيلىق ساياسى جانلىدى ومىرشەڭدىك كۇشىن مازداتتى. اۋتونوميالى رايونىنىڭ ساياحاتتى جەبەۋ ەرەجەسى، اۋتونوميالى رايوننىڭ اۋىل - قىس- تاقتى گۇلدەندىرۇدى جەبەۋ ەرەجەسى... تايپاۋ جىلداردان بەرى، رايونىمىز نازاردى ۇتۇ- يىندى سالالاردا زاڭ شىعارۇعا شوعىرلاندى- رىپ، ىلگەرىندى - كەيىندى 104 جەرگىلكىتى زاڭ - ەرەجە جاساپ، وزگەرسى نەنگىزىپ، دەكونوميكانىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن قامتاما- %8.9 ارتتى...

شىنجيياڭ قىزمەتى قول جەتكىزگەن ۇزىر ناتىجە، سىكە اسىرغان ۇزىر قارىشاۋتا، تىيانشان الپىندا تۇىلعان وراسان زور وزگەرسى، تۇپتەپ كەلگەندە، باس شۇجى شى جىنيىڭنىڭ جول باستاپ، رول ۇستاۋنىڭ ارقاسى، شى جىنيىڭ جولداستى ۇيىقتى تەكەن پارتيا ور- تالىق كومىتەتىنىڭ پارمەندى باسشلىغىنىڭ ار- قاسى، شى جىنيىڭ جاڭما ۇدۇر جۇڭگوشا سوتسىيالىزىم يىدەياسىنىڭ علمىي جەتەكشىلىگە- نىڭ ارقاسى بولپ تابىلادى.

شىنجيياڭداغى ۇز ۇلت خالىقى الداعى جەردە شى جىنيىڭ جولداستى ۇيىقتى تەكەن پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ توڭرەگىنە ناغۇر- لم تەغىزىننىماقتاسىپ، “ەكنى تۇرقاقتاندىرۇ- دى” باتىل قورعاپ، “ەكىنى قورعاۋدى” باتىل ورنىداپ، اۋتونوميالى رايوندىق پارتە- كومونىڭ نىننىماقتاستىرا ياساۋىندا العىسى ايتا ەكىپىندەي ىلگەرىلەىپ، جاۋاپكەرشىلىك ارقالاپ، تىڭغىلقتى سىتەپ، جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شىنجياڭدى جونگە سالۇ جالبى جوبا- سنىڭ تىياناقتانىپ، نامىر تارتۇن ىلگەرىلەتىپ، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەۋى سىندى جۇڭگو ارمانىنىڭ شىنجيياڭ تاراۋىن قۇشسنا جازادى.

جالپى بارىستىق خالىق دەموكراتىياسىن ىلگەرىلەتتى

2022 - جىلىعى اۋتونوميالى رايوندىق ەكى ۇماجلىسى كەزىندە، اۋتونوميالى رايون- دىق خالىق قۇرلتايى ۇاكىلدەرى مەن اۋتو- نوميالى رايوندىق ساياسى كەڭەس مۇشەلىرى قايتا - قايتا قاراپ نالقالاۋى، قايتا - قايتا دا- ۇسقا سالىپ ماڭۇلداۋى، پارتيانىڭ دارىپتەمە- لەرى مەن خالىقتىڭ جۇرەك ۇزىنىنىڭ وىكسە- لەڭ بىرلىككە كەلۇى شىنجيياڭ تاريحىنداعى ۇبر - بىرلەگەن ماڭگىلىك ۇسات بولپ ور- نەكتەلدى.

پارتيا 18 - قۇرلتايىنان بەرى، رايونىمىز- دىڭ دەموكراتىيالىق ساپالاۋى، دەموكراتىيالىق كەڭەشمۇ، دەموكراتىيالىق شەشم جاساۋى، دەموكراتىيالىق باسقارۋى، دەموكراتىيالىق باقە- لاۋى جىياپى ىلگەرىلەتلىسى، خالىقتىڭ ساياسيا زاڭ بوينىشا، ئاتارپىتى ا ت سالىسۇى ۇزدىكىسىز كەڭەيتىلىپ، خالىقتىڭ دەموكراتىيالىق تۇرمىسى

سەبىلىپ كەلەدى.

ۇچىن، دانىياڭ، يىشېڭ... قاي جەرگە، قايسى قىزمەت ورنىنا ۇستىرىلسا دا، ول جە- تەكىشلىك ەتۇدەن اقى الماۋ، تەحنىكا ارقىلى جازانادان ۇلەس الپاۋ، تەحنىيكالىق اقشلىى بولماۋ سىندى “ۇش بولماۋ” پرىنسىپىنە تا- باندى بولىپ، كوپىتەگەن 100 مىڭ يۇاندىق وتباسلاردى، 500 مىڭ يۇاندىق وتباسلاردى جەتلىدە- رىپ شىعاردى. زەينەتكە شىققانان كەيىن دە بوس وتىرا الماعان ول، جۇيرۇڭ قالاسى تىيانۇڭ قالاشىعى دايچۇاڭ وركانىيالى اۋىل شارۋاشلىغى كاسپىتىك سەلبەستىك كونوپەراتە- يۇنىڭ زەرتتەرمەنى مىندەتەن ارقالادى.

وتكەن سىتەردى تىلگە العاندا، دايچۇاڭ قىستاعى پارىتكونىنىڭ بۇرىنغى شۇجى لي جىايىن تەبەرەنە بىلاي دەدى: جاۋ قارىبا “وركانىيالى اۋىل شارۋاشلىغىن دامىتۇ ارقىلى وسىرگەن شابدانىلىڭ ۇبر جىڭىن 5 يۇانعا ساتۇعا بولادى” دەدى. بۇقارا بۇل ۇسوزدى ەستىگەننىن كەيىن “شالەكەڭ وتىرىك ايتادى، ۇبزىدىڭ شابدالمىزىدىڭ 3 جىڭى ۇبر يۇانعا ساتالاتىن تۇرسا، ۇبر جىڭىن 5 يۇانعا ساتۇ دەگەن قۇر قىيال ەمەس پە؟” دەستى.

بۇعان ەشقانداي ۇراج ايتىپاي جاي عانا كۇلىپ قويغان جاۋ يافۇ اۋىل شارۋاشلىغى علمى - تەحنىكاسىن زەرتتەشۋ ورنىنىڭ ماماندارىن باستاپ، اينالىسقا سالىنغان 175 ۇلىق بەتەكىگە ۇلكى كورسەتۇ باقشاسىن سالىپ، شارۋالارعا

۱۹۷۹-يىلى، شىنجاڭ ئاپتونوم رايونى خەلق ۋەزىرلىكى تەرىپىدىن چەتئەلدىكى دوستلارنى ئۇيغۇر ئۆلكىسىگە ئەۋەتىش ئۈچۈن، قۇمۇلدىكى بۇ يەردە ۱۰ كۈنلۈك ئۆزبېك تۇرمۇش كۆرسەتكۈزۈش كۆرسەتپە ئۆمرىگە ئېلىنغان.

مۇقيات تەكسەرۇ - زەرتتەشۇ جۇرگىزىپ، ماسە- لەگە اناعۇرلىم تەرەڭمەرك وي جۇگىرتىپ، شىنجياڭنىڭ دەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۇىنا كوپىرىك جوعارى ساپالى ۇسىنس قوييامىن”.

كەڭەشمۇ ارقىلى ورتاقىتقا ۇمتىلۇعا، سەلبەسۇ ارقىلى ۇس بىتىرگۇگە بىولادى. “جۇمىس بولسا كەڭەسىپ شەشۇ” دەگەن جۇڭگونىڭ ۇاستۇرلى مادەنيەتىنىڭ مايجىگە، ونان دا ماڭزدىسى، كەڭەستىك دەموكراتيانىڭ ەڭ جاندى بەينەلەنۇ فورماسى.

“ۇرمىچى خالىقارالق قۇرلىقتق پورت اۋماعى قۇرىلىسىن كۇش سالا ىلگەرىلەىتىپ، ۇرمىچىنىڭ وزەكتى رايون قۇرىلىسىنداعى جە- تەكتەۋ رولىن جوعارباتاۋ”، “زەردەلى كەدەن، زەردەلى شىكارا، زەردەلى ۇلاستىرۇ، تۇتاسە- تىرۇدان يىگىلىكتەنۇ” قۇرىلىسىن اققارۇدى ىل- گەرىلەتۇ... 5... ايدىڭ 24 - كۇنى اۋتونوميالى لى رايوندىق ساياسى كەڭەس 12 - كەزەكتى كومىتەتىنىڭ 21 - رەتكى تۇرقاقتى كومىتەت ما- جىلىسىندە اۋتونوميالى رايوندىق ساياسىي كە- ڭەستىڭ تۇرقاقتى مۇشەلىرى، مۇشەلىرى جانە ماماندار، وقمىستىلار “جىبەك جولى ەكونومىي- كالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونى قۇرىلىسىن ىل- گەرىلەتىپ، شىنجياڭنىڭ دەكونوميكاسىنىڭ جو- عارى ساپالى دامۇىنا دەم بەرۇ” كەڭەستك تا- قىرىىن ارقاۋ ەتە وتىرىپ، بەلسەنە اقىل - كەڭەس بەردى.

پارتيا 18 - قۇرلتايىنان بەرى، اۋتونوميالى- لى رايوندىق ساياسىي كەڭەس اۋتونوميالى را- يوندىق پارىتكونىنىڭ وزەكتى قىزمەتمەن تەغىز بايالىنىستىرىپ، خالىق ساياسىي كەڭەسىنىڭ سوتسىيالىستىك كەڭەستىك دەموكراتيانىڭ ما- ڭىزدى ارناسى جانە ارنالۇلى كەڭەس قۇرىلمىى رەتىندەگى رولىن تولىق ساۋلەلەندىردى. ار- نالۇلى تاقىرىپتىق ۇكەمەت ۇسىن كەڭەشمۇ سىياتى تۇرقاقتى كومىتەت ۇماجلىسىن اشۇدان سىرت، اۋتونوميالى رايوندىق ساياسىي كەڭەس تاغى نازاردى قوعامدىق باسقارۇ، مادەنيەت - ساياحاتتى قوعىستىرۇ، جاڭا ەنەركيا كاسىپ سالاسى، اۋىل - قىستانق زات اينىلمى سىياقتى سالالارعا شوعىرلاندىرىپ، ايلىق كەڭەس 8۱- كىمە ۇماجلىسىن اشتى.

بىلتىردان بەرى، اۋتونوميالى رايوندىق ساياسىي كەڭەس مامانداردىڭ كەڭەستىك اڭگە- مە ۇماجلىسىن، سالالاردىڭ كەڭەستىك اڭگىمە ۇماجلىسىن، ارنالۇلى تاقىرىپتىق كەڭەس ەما- جىلىسىن تۇڭغىش رەت اشتىى... ساياسىي كەڭەس فورماسى ۇزدىكىسىز بايتىلدى.

ەڭ ۇلكەن ورتاق بولگىشتى قاراستە- رىپ، ەڭ ۇلكەن سەنتىرلىس شەىجەردى سىزىپ شىقتى. رايونىمىزدىڭ بىرلىكسابى وتاند- شىلدىق، سوتسىيالىزم تۇىن بىيىك ۇستاپ، ۇلى نىنئاق، ۇلى بىرلىك نەگىزگى تاقىرىبىن مىقتاپ يگەرىپ، اۋتونوميالى رايوندىق پارىتكونىنىڭ وزەكتى قىزمەتىن مىقتاپ ارقاۋ ەتىپ، ساياسىي پارتىيالار قاتناسىنىڭ، ۇتتار قاتناسىنىڭ، دىندەر

تەحنىكا ۇيرەتتى جانە شارۋالارعا ەڭبەكاقى بەردى. كوپ ۇزاماي - اق، “قۇر قىيال” رەالدىققا اينالىپ، شارۋالار ەگىشلىەر قوسە- نىنا رىقتىلىقپەن قانئاسىتى، وركانىيكالى كۇ- رىشتىلىك، سىير بۇلدىرىگەنىلىك، ۇنجۇردىڭ مۇ باسىندىق كىرسىسى داغدلىى جولمەن وسىرگەننەن 4 - 5 ەسە جوعارى بولدى.

كوپ جىلدىق دامۇ ارقىلى دايچۇاڭ قىسە- تاغىنىڭ جىلدىق جان باسىندىق تازا كىرسى 37 مىڭ 500 يۇانغا دەيىن جوعارىلاپ، “دايچۇاڭ تاجىربىسى” بۇكىل ولكە كولەمىندە جەر جاعدايىنا قاراي جالپىلاستىرىلدى.

“وسى جولدى بويلاي ۇجۇرىپ، اۋىل شارۋاشلىغى تيجاراتىن نەپىدىلىككە يە تەىپ، اۋىل شارۋاشلىغىن ۇومتىتى كاسىپ سالاسىنا اينالدىرۇ كەرەك”. بۇگىنگى كۇندە اتىز باسىندا جۇرگەن كەزدەرىندە باس شۇجى شى جىنيىڭنىڭ ماڭىزدى تاپسىرماسى ەسىنە تۇسكەن سايىن جاۋ يافۇدىڭ اياعى - اياعىنا تىمەي قارىبالاسە- تاپ كەتەدى.

ۇر جىلدىڭ 100دەن استام كۇنىندە ول اتىز باسىندا بولپ، 100 نەشە مىڭ ارپىتىك عىلم جالپىلاستىرۇ وقۇلىغىن جازسا دا، علمىي ماقالا جازۇعا مۇراسىمى تىمەي، اما زەرتتەشۋ- شى علمىي اتاعى 3 مارتە باعالاۋدان ۇوتىپ، ارەڭ ماڭۇلداندى.

بىرەۋلەر ونىڭ بۇل ۇسىنىڭ بايىسىنا بارا المايتىن، ال جاۋ يافۇ بىلاي دەيتىن: زىيالىدا ەكى جول بولادى، بىرەۋى “اسپانغا تالپىنىپ”

۱۹۷۹-يىلى، شىنجاڭ ئاپتونوم رايونى خەلق ۋەزىرلىكى تەرىپىدىن چەتئەلدىكى دوستلارنى ئۇيغۇر ئۆلكىسىگە ئەۋەتىش ئۈچۈن، قۇمۇلدىكى بۇ يەردە ۱۰ كۈنلۈك ئۆزبېك تۇرمۇش كۆرسەتكۈزۈش كۆرسەتپە ئۆمرىگە ئېلىنغان.

قاتناسىنىڭ، جىكتەر قاتناسىنىڭ، ەل ۇشى - سىرتىنداعى باۋىرلار قاتناسىنىڭ جارسەمدە- لمەن ۇزدىكىسىز جەبەپ، بىرلىكسايىتا نىنئماقتى، ەكپەندەي ىلگەرىلەيتىن، ۇرسى اشقان، تەبىئەدى- گەن تاماشا جاعداي جارىققا شىقتى.

زاڭمەن باسقارىلاتىن شىنجياڭ قۇرىلىسى جاڭا قادام تاستايدى

“شىنجياڭدى زاڭمەن باسقارۇدا باشىى كادرلار سىندى ‘شەشۇشى ازىشلىقتى’ مىقتى ۇستاۋ كەرەك”، “قالالاردى باسقارۇ جۇبەسى مەن باسقارۇ قابىلەتىن وسىزماماندىندىرۇدى جەدەل ىلگەرىلەتۇ”، “بازارلانغان، زاڭمەن باسقارىلاتىن، خالىقارالانغان شارۋاشلىق - ساۋدا ورتاسىن جاراتۇ”...

پارتيا 18 - قۇرلتايىنان بەرى، رايونىمىز شى جىنيىڭنىڭ زاڭمەن باسقارۇ يىدەياسىن ىشە- كەرىلەي دايەكتىلەندىرىپ، شىنجياڭدى زاڭمەن باسقارۇدى، زاڭ بوينىشا بىيىك جۇرۇ- گىزۇدى، زاڭ بوينىشا كىمىشلىك جۇرگىزۇدى بىرىگە ىلگەرىلەتۇگە، زاڭمەن باسقارىلاتىن شىنجياڭدى، زاڭمەن باسقارىلاتىن ۇكەمەتتى، زاڭمەن باسقارىلاتىن قوعامدى ۇبر تۇلعالى قۇرۇعا تاباندى بولپ، مەملەكتەتتى جاپپاي زاڭمەن باسقارۇ تالابىن شىنجياڭ قىزمەتىنىڭ ۇر سالاسىندا تىياناقتاندىرىپ، نىزگى زاڭمەن شەبەرلىكپەن باسقارۇ ارقىلى ۇز ۇلت بۇقارا. سىنىڭ جوعارى ساپالى تۇرمىسىن ساقىتاپ، زاڭمەن باسقارىلاتىن شىنجياڭ قۇرىلىسى ۇز- دىكىسىز جاڭا قادام تاستاىدى؛ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ مەن ۇشقارلىقتى الاستاۋ كۇرە- سن زاڭ بوينىشا ورىستەتىپ، زورلىقتى كۇش لاڭكەستىك ارەكتەتىرىنىڭ كوپ تۇلۇ، عىبى تۇملۇ جاعدايىن وڭاپ، ۇز ۇلت بۇقاراسىنىڭ نىنشىقتى، ورنىقتىلىققا دەگەن ۇمىتى مەن تە- ملەنگىن جۇزەگە كەلسە، ار كىشىلىك زاڭ اتقارۇ ۇتۇزىلىسى رەفورماسىن، ۇدلىيا تۇزۇلىسى رە- فورماسىن تەرەڭدەتىپ، بۇقارانىڭ زاڭدى ۇقىق - مۇددەسى مەن قوعامدىق ادىلدىكتى، تۇراشلىدىقتى قورعادى...

2 - ايدىڭ 24 - كۇنى اۋتونوميالى رايون- دىق پارىتكوم شىنجياڭدى جاپپاي زاڭمەن باسقارۇ كومىتەتىنىڭ 2022 - جىلى 2 - رەتكى ۇماجلىسى جانە زاڭمان ەسەپ بەرۇ قىزمەتى ۇماجلىسى اشلىغاننان باستاپ 3 - ايدىڭ سوڭە نا دەيىن، اۋتونوميالى رايون، ايماق (بولىس، قالا)، ۇدان (قالا، رايون) ۇش دارەجەلى ورنىندار زاڭمان ەسەپ بەرۇ ۇماجلىسىن جالبى 128 رەت اشتى، ۇر دارەجەلى پارتيا، ۇكەمەت ورنىندارىنىڭ نەگىزگى جاۋاپتيلارى “شەشۇشى ازىشلىق” رەتىندە زاڭمان ەسەپ بەرۇ قىزمە- تى ارقىلى زاڭمەن باسقارىلاتىن شىنجياڭ قۇردە- لمىسنا “كۇش شەىدى”.

شىنجياڭدى زاڭمەن باسقارۇدى جاپپاي ىلگەرىلەتۇدە زاڭمەن باسقارىلاتىن ۇكەمەت ىلگەرىلەتۇدە زاڭمەن باسقارۇ ۇمىسنى ۇزدىكىسىز اشادى.

كۇرمەس تاريحتى جاراتادى، ناقتى دىستەۋ بولاشاقتا جەتتىستىككە جەتكىزەدى. جاڭا تاريحى باستامادا تۇرغان شىنجياڭماي ۇز ۇلت خالىقى شىنجياڭ جولداستى ۇيىقتى تەكەن پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ پارمەندى باسشلىغىندا، ۇبر جاجادان باس، ۇبر جەئىنە قول شىعارىپ، ارشىداي قادام باسىپ، دەموكراتىيالىق باسقارۇ- دىڭ تىڭ ۇورسىن ۇزدىكىسىز اشادى.

جاسامپازدىق جاراتۇ، ەندى بىرەۋى “جەرگە تابان تىرەپ” اۋىل - قىستانقا نامىر تارتىپ، شارۋالاردىڭ قىيىنشىلىغىن شەشۇ. “باس شۇجىدىڭ شايىتاندردۇىن ەسىمدە بەرىك ساقىتاپ، مەن بۇل ومىربىدە “بايتاق دالاعا نامىر تارتۇدى” قالادىم”.

2021 - جىلى، بۇەگۇاڭ وركانىيكالى جابا- يى كۇرىشتى دايچۇاڭ قىستانغىدا كولەمدەندى- رىپ ەگۇ ۇساتتى بولدى، ەشقانداي اۋىل شار- ۋاشلىغى ۇارسىن، جىيىملىق تىڭخايىقتىش قول- دانباغان جاعدايدا، جىل سايىن ەكى ماۋسىم ۇونىم ىنىپ، ۇر مۇنىنىڭ جىلدىق ۇنۇسىمى 1000 جىڭغا جەتتى.

دايچۇاڭنىڭ ەكولوگىيالىق اۋىل شارۋا- شلىغى جولى بارغان سايىن داڭغىلىداندى، ال جاۋ يافۇدىڭ ايتاق، بەلىنىڭ قاقساۋى كۇن سايىن اۋىرلاستى. ۇبر جولى، اۋىل شارۋاشلىغى تەحنىكياسى جوينىدە لەكىسيا سويلەمەك بولسى كەتىپ بارا جاتقاندا ونىڭ ەسكىلكىتى سىرقاقتى قوزىپ، قاتتى اۋىردانغا اياعىن جازا الماي قالدى.

3 - قايتانغى ساباقتاناعا شەقۇ ۇشىن باساتىن 44 باسبالداقتىڭ ارىبىرەۋىن باسقان سايىن جاۋ قارىانىڭ دەنەسىنىڭ قالايى دىردىلە- دەپ - قالشىلداعانى ونى سۇبەگەن قىزمەتكەر- دىڭ ەسىنەن كوتەرىلمەدى...

“ بويمىدا تەك سىتەي الاتىن قاجىر - قايرانىم بولادى ەكەن، ۇمىتى دە كوپ، ۇمىپە- تى دە جاقسى ناتىجىلەلەردى تەپتى دە بايتاق دالاعا جازا بىرەمىن”! - دەيدى ول.

(شىنخۇا اگەنتىتىگىنىڭ 10 - ايدىڭ 10 - كۇنى ناتىجىئەن بەرگەن خابارى)